

Blødning efter overgangsalderen - Postmenopausal blødning

Patientvejledning

Hvad er postmenopausal blødning:

Postmenopausal blødning er pludselig og uanmeldt blødning efter du er kommet i overgangsalderen. Hvis du oplever disse symptomer skal du straks henvende dig til din læge.

Det kan være et symptom på kræft. Det behøver dog ikke at være tegn på kræft, men kan også skyldes tørre slimhinder eller polypper på livmoderhalsen.

Udviklingen af livmoderkræft går som regel langsomt, men du skal reagere hvis du bløder i utide.

Undersøgelse hos egen læge:

Undersøgelsen vil primært finde sted hos egen læge og skal indeholde:

- Sygehistorie
- Gynækologisk undersøgelse
- Palpation af abdomen
- Udelukkelse af blødning fra skede, livmoderhals, blære og tarm
-

Hvis din egen læge ikke kan finde en årsag til blødningen – vil du blive henvist til gynækolog.

Undersøgelse hos gynækolog:

Udredningen skal indeholde følgende:

- Gynækologisk undersøgelse.
- Palpation af abdomen.
- Vaginal ultralyd.
- Eventuelt udskrabning.

Du kan med fordel tage smertestillende før undersøgelsen f.eks 400 mg Ipren.

Sådan foregår en gynækologisk udskrabning:

I lokalbedøvelse indføres et lille skrabeinstrument i livmoderhalsen og der skræbes væv ud. Herefter indføres et tyndt plastik rør i livmoderhulen. Prøverne sendes til undersøgelse. I løbet af en lille uge vil der komme svar på prøven. Ved undersøgelsen aftales, hvordan du får svar.

Ved undersøgelse af vævsprøven i mikroskop, som udføres i laboratorium, kan man afgøre, om der er ondartede forandringer eller forstadier til kræft i slimhinden.

Skal man sygemeldes efter en gynækologisk udskrabning:

Nej det er ikke nødvendigt men du skal måske tage fri resten af dagen. Du kan forvente at pletbløde i dage-ne efter. Hvis der kommer feber, smerter og/eller kraftig blødning skal du søge læge.

Kan man føle kræft i livmoderen:

Første symptom er blødning fra underlivet.

Blødningen kan være som pletblødning, sortbrunt udflod, eller som menstruation.

Symptomerne kan opstå både før og efter overgangsalderen. Der ses sjældent smerter i underlivet.

Kræft i livmoderen kan også være årsag til smerter ved vandladning og/eller afføring.

Kræft i livmoderen:

Livmoderen er en muskel med et hulrum beklædt med en slimhinde. Frem til overgangsalderen opbygges slimhinden hver måned og afstødes igen som menstruation. Der kan opstå celleforandringer i slimhinden i de sidste år, inden blødningerne slutter, eller i årene efter, som kan udvikles til kræft.

Der er Ca. 600 nye tilfælde af livmoderkræft om året i Danmark. Livmoderkræft er den sjette hyppigste kræftform blandt kvinder i Danmark og den hyppigste gynækologiske kræftform. Livmoderhalskræft er den anden hyppigste sygdom hos kvinder over 55 år, med aldersmaksimum omkring 70 år. Ca. 10-15 % af kvinder med blødning efter overgangsalderen vil have cancer. Blødningen kan også skyldes en polyp der i 7 % af tilfældene indeholder forstadier til kræft eller er kræft. Hos 1 - 2 % skyldes det kræft i livmoderhalsen.

Livmoderkræft inkluderer ondartede tumorer i livmoderslimhinden og forskellige, meget sjældne former for kræft, der opstår fra livmoderens muskel og bindevæv (sarkomer). Alle typer er omfattet af pakkeforløbet. I første stadium har sygdommen en god prognose med en total 5 års overlevelse på 85 %, der efter operation ikke er væsentligt forskellig fra baggrundsbefolkningens. Det er derfor vigtigt at diagnosticere livmoderkræft, mens sygdommen er lokaliseret til livmoderen, hvilket er tilfældet hos ca. 70 %.

Hvorfor får man kræft i livmoderen?

Kræft i livmoderen udvikles typisk efter overgangsalderen. Udvikling af kræft i livmoderen er afhængig af østrogen. Jo længere og mere konstant påvirkning med østrogen desto større risiko. Risikoen bliver betydeligt reduceret ved samtidig anvendelse af gestagen.

Årsager der øger risikoen for kræft i livmoderen:

- Fedme. Jo, mere man vejer, des større er risikoen.
- Barnløshed
- Polycystisk ovariesyndrom (PCO)
- Kvinder, som er arveligt belastet med risiko for udvikling af kræft i tyktarm og endetarm (HPNCC), har en øget hyppighed (ca. 12 %). Disse kvinder bør følges med gynækologisk undersøgelse og ultralydsscanning hos speciallæge hvert 2. år.
- Tamoxifen behandling
- Diabetes

Bliver jeg rask?

Hvis det viser sig, at du har livmoderkræft og bliver opereret, er det overvejende sandsynligt, at du vil blive helbredt ved behandlingen.

Behandling af livmoder kræft:

Operation:

Livmoderkræft kan oftest behandles med operation, så man kan blive fuldstændig helbredt.

Ved operation fjernes livmoderen, begge æggestokke og æggeledere. Nogen gange er der også grund til at fjerne fedtforklædet, som hænger ned fra den midterste del af tyktarmen og lymfeknuder i bækkenet. I nogle tilfælde er det nødvendigt at understøtte den operative behandling med efterfølgende kemoterapi eller strålebehandling.

I nogle tilfælde kan man ikke behandle med operation, og behandlingen er i de tilfælde enten kemoterapi eller strålebehandling. Efter endt behandling vil man blive tilbudt kontrol i alt 3 år.

Mere information:

---

www.netdoktor.dk

Kræftens Bekæmpelses hjemmeside,

<http://sundhedsstyrelsen.dk/publ/Publ2012/06juni/KraeftPkforl/Livmoderkraeft3udg.pdf>